

د کانونو حکومتولۍ: داستخراجی صنعتونو د مالیو اغیزناک مدیریت

۱۵ کاله باکیفته څیرنه

جاوید نورانی او نجیب الله زیار

غبرگولي ۱۳۹۲

سریزه

د استخراجی صنعتونو د مالیو اغیزناک مدیریت د سرچینو له پلوه ټولو بډایه هېوادونو په ځانگړې ډول هغو لپاره چې په پرتلیز ډول کمزوری اداري ظرفیت لري یو ننګونکی خو مهم کار دی. ځکه نو، د محاسبې، راپور ورکولو او پلټنې یو پیاوړی او هراړخیز سیستم په داسې حال کې چې یو لومړیتوب دی، خو پر وړاندې یې خنډونه شته او د جوړېدو او پلي کېدو لپاره تخنیکي مرستو ته اړتیا لري.

د عملیاتو او فعالیتونو د بې سارې بڼې له کبله یې، د استخراجی صنعتونو (EI) د مالیو ټولولو په سیستم کې له گڼو مالي اسبابو څخه کار اخیستل کېږي ځکه د مالیو د یوې سترې سرچینې تر څنګ، په EI سکتور کې ډېر کله له مالیو پرته سترې کرایې یا پیسې لکه محصول، برڅپن فیسونه، جایزه یا حق العمل، او جریمې او داسې نور هم شاملې دي. د کرایو لاسته راوړلو لور ظرفیت، د سرچینو نه تمديد، د معلوماتو نا برابروالی، په پیل کې لوړ لگښتونه او د بازار په یوه ناڅرګند چاپیریال کې د استخراجی عملیاتو پر پانګو ولاړه بڼه او د مالیو کنترول لپاره د محاسبې او پلټنې ننګونکی چاپیریال په EI سکتور کې د مالیو د مدیریت کار لا سختوي.^۱

ځکه نو، د استخراجی صنعتونو د مالیو محاسبې او راپور ورکولو مهمو ستونزو حل لپاره د محاسبې او راپور ورکولو په نړیواله کچه منل شوي معیارونه جوړ شوي چې د سرچینو له پلوه بډای هېوادونه ترې د سکتورونو په پالیسیو، تړونونو او جوازونو کې کار واخلي.^۲

افغانستان پر بډایو طبیعي سرچینو سمبال دی چې کولای شي پر مرستو ولاړ اقتصاد ته د عوایدو یوه بډیله لاره پیدا کړي. د EI سکتور ته د ۲۰۱۰-۲۰۱۳ کلونو موده کې ډېر پام وشو او هم ورسره مرستې و شوي، خو دغه سکتور له یادې مودې وروسته په نړیوالو بازارونو کې د اوسپنې، کاني ډبرو او مسو د قیمتونو د ټیټېدو او په هېواد کې د سیاسي لېږد له امله خورا کمزوری شو. د افغانستان د EI سکتور د مالیاتو د ټولولو، راپور ورکولو او پلټنو برخو کې محدوده بهتري او سمون ولیدل شو، او په اوږد مهال کې به ورسره د ظرفیت لوړولو مرستې مهمې وي.

دغه شالید ته په پام سره، افغان او جرمن ملګرو د افغانستان د حکومتولۍ د ۲۰۱۷/۲۰۱۲ غونډه کې په گډه د څېړنې د شپږو مهمو موضوع گانو په ډله کې یوه د کانونو حکومتولۍ انتخاب کړه. د څېړنې توجه د EI د کانونو سکتور د مالیو ټولولو او مدیریت د شته سیستم پر هراړخیزې ارزونې راټوله وه چې وکولای شي په شته سیستم کې د مثبتو بدلونونو او بهتري لپاره داسې سپارښتنې وړاندې کړي چې له نړیوالو معیارونو او غوره قوانینو یا کړنو سره برابر شي. په دغه بهیر کې، د څېړنې پام د عوایدو ټولولو او مدیریت سیستم او اړوندو بنسټونو چې د ټولو کاني عوایدو او مالیو محاسبه، پلټنه او د راپور ورکولو سیستم په کې شامل دي او اوسمهال په دريو اړوندو افغان وزارتونو، په ولایتي او ملي کچه د ماليې وزارت د عوایدو ریاست او د کانونو او پیټرولیم وزارت د کدستر او عوایدو ریاستونو کې موجود دي، پر هراړخیزې ارزونې راغونډ و.

څېړندو:

څېړونکو په کابل، کندهار، هرات او ننگرهار کې د پورته یادو شویو دواړو وزارتونو له لویو پرو چارواکو سره تفصیلي او معیاري مرکې ترسره کړې. په کابل کې د کانونو له شرکتونو څخه جلا پوښتنې وشوې چې سیستم د مشتري (مالیه ورکونکي) له نظره هم و ارزول شي. څېړونکو د مالوماتو لومړۍ بڼه راټوله کړه او بیا یې ډېری مالومات چیک او تایید کړل چې ۱۰۰ سلنه باور او دقت ډاډمن کړي.

نړیوال غوره معیارونه

په نړیواله کچه منل شوی، ټولو ته مناسب معیار نشته چې حکومتونو ته د دغه بهیر د تنظیمولو په اړه لارښوونه وکړي تر څو د ممکنه طبیعي سرچینو شتمني د واقعي او دوامداره اقتصادي پراختیا لپاره وکاروي، خو حکومتونو گڼ بیلا بېل بهیرونه او مالي اسباب خپل کړي چې په بعضې مواردو کې ښه کار ورکوي او په بعضې نورو کې یې نتیجه دومره ښه نه وي. خو یو شمېر په پراخ ډول منل شوي معیارونه او لارښوونې شته چې له یوه بله ګټه اخلي او په ګډه یوه ډله غوره نړیوال قوانین یا طرزالمعملونه رامنځته کوي. په دې تړاو مهم سندونه د استخراجی صنعتونو

۱ د طبیعي سرچینو د حکومتولۍ اداره، د طبیعي سرچینو منشور. <http://www.resourcegovernance.org/sites/default/files/NRCJ۱۹۹۳.pdf>, ۱۹, ۲, ۱۴_natural_resource_charter

۲ نړیوال بانک (۲۰۰۹). د استخراجی صنعتونو د ارزښت کړۍ. واشنگتن، ډي سي. http://siteresources.worldbank.org/INTOGMC/Resources/pdf/۳_ei_for_development

د شفافیت پروگرام (EITI) معیار ۲۰۱۲^۳، د سرچینو د عوایدو د شفافیت په اړه د نړیوال مالي صندوق (IMF) لارښود^۴، او د طبیعي سرچینو د حکومتولۍ ادارې (NRGI) د طبیعي سرچینو منشور د معیار چوکاټ گڼل کېږي^۵.

EITI د استخراجي صنعتونو روڼوالي ابتکار

EITI د حکومتونو، شرکتونو او مدني ټولني نړیوال ایتلاف دی چې د طبیعي سرچینو د عوایدو د حساب ورکونې او مدیریت حالت ښه کولو لپاره په ګډه کار کوي. EITI په لومړي ځل د ۲۰۰۲م کال په سپتمبر کې په جهانسبرګ کې د دوامداره یا پایښت لرونکي پراختیا پر موضوع د نړیوال بانک غونډه کې پیل شو، او کارونه یې اوس د ناروي د قانون له مخې د یوې موسسې د غړي شورا له لوري پر مخ وړل کېږي. ښه یا ګټه پورته کونکي یې د پلي کوونکو او ملاتړو هېوادونو حکومتونه، شرکتونه او پانګوال، او د مدني ټولني ادارې دي. EITI د EITI معیار چې د تیلو، ګازو او کاني سرچینو له پلوه بډای هېوادونو کې د شفافیت د ودې، حساب ورکونې او غوره حکومتولۍ لارښود دی، ساتي. د EITI معیار وروستی ښه د ۲۰۱۲م کال د فبرورۍ پر ۲۳مه خپره شوه.

سیستم ته د بیا کتنې اړتیا

د EITI د پنځم راپور پر بنسټ چې په ۲۰۱۷م کال کې خپور شو، د کانونو او پېټرولیم وزارت کې د کانونو شرکتونو د تولیداتو او عایداتو په اړه مالوماتو ته کافي لاسرسی نشته. او د حکومت او کانونو شرکتونو د راپورونو تر منځ توپيرونه هم ډېر دي^۶. د هر تړون په اړه باوري معلومات، چې په کې د تولیداتو او خرڅلاو عمده مالومات شامل دي، مهم ګڼل کېږي.

د اقتصادي همکاريو او پراختیا ادارې (OECD) د استخراجي ارزښت کړۍ کې د فساد کړنلاره د مخ پر ودې هېوادونو د پراختیا او ودې پر وړاندې د استخراجي فعالیتونو ارزښت کړۍ کې فساد یو ستر خنډ بولي. په راپور کې د کانونو د مالیاتو ټولولو او مدیریت بهیر کې د فساد عمده خطرونه په لاندې ډول په ګوته شوي دي:

- د عایداتو ټولولو لپاره ناکافي مقننه او قانوني چوکاټ،
- د مالیاتو د مدیریت لپاره کمزوري تخنیکي، مالي او بشري ظرفیتونه،
- د مالیاتو ټولولو اړوندو مالوماتو د روڼوالي او لاسرسي نشتوالی،
- د توکو د سوداګرۍ معاملو کې د رویتیا نشتوالی،
- په ملکیتونو کې د رویتیا نشتوالی او د توکو د سوداګرۍ د مهمو لوبغاړو یا ادارو د حکومتولۍ جوړښتونه،
- د توکو سوداګرۍ اړوند مالوماتو کې د روڼوالي نشتوالی،
- په کارځایونو او رسمي ادارو کې د کافي اندازې پام او څار نشتوالی.

افغانستان له ټولو دغو خطرونو سره مخامخ دی. په ځانګړي ډول د عایداتو ټولولو لپاره ناکافي مقننه او قانوني چوکاټ او د مالیاتو اړوندو مالوماتو نشتوالی د پام وړ خطر رامنځته کوي^۷.

افغانستان د ۲۰۱۰م کال راهیسې د استخراجي صنعتونو د روڼوالي ابتکار (EITI) نوماند هېواد دی، چې دا د حساب ورکونې او روڼوالي د بهیرې د سمونونو په لاره کې یو مثبت ګام بلل کېږي. له یوه سخت پیل وروسته، د Reconciliation یا پخلاینې لومړی راپور په ۲۰۱۲م کال کې جوړ شو او د پخلاینې پنځم راپور د ۲۰۱۷م کال په اپریل کې خپور شو خو په اوسلو کې نړیوال سکرټریت له هغه نه دی تایید کړی. دا چې د EITI چوکاټ او بنسټ اوس جوړ شوی، نو کولای شي د ښه پیل لپاره ترې کار واخیستل شي. د استخراجي صنعتونو د مالیاتو د څار لپاره د EITI سکتور له لاسه یوې ظرفیت څخه ګټه اخیستلی شي چې د سکتور دوامداره او ریڼه حکومتولۍ او د مالیاتو مدیریت ډاډمن کړي.

نوی ګومارل شوی سرپرست وزیر سیاسي ملاتړ لري او تر دې مخکې ګامونه چې دې پورته کړي د سمون لپاره د ارادې مثبتې نښې نښې. خو، هغه اړه ده چې له یوې ټیټې کچې پیل وکړي ځکه د کانونو او پېټرولیم وزارت ډېری هغه ظرفیت له لاسه ورکړي چې په تېرو ۱۰ کلونو کې یې لاسته راوړی و. په داسې حال کې چې حکومت په تېرو دوو کلونو کې د دغه سکتور د ودې په برخه کې هېڅ د پام وړ لاسته راوړنه نه ده لرلې، ورسره د دغه سکتور پر وړاندې شته ننګونې هم زیاتې شوې دي. دغه سکتور په زیاتېدونکي ډول د پیاوړو سیاستوالو او اورپکو پام ځانته اړولی چې له کبله یې د غیر قانوني کانونو کیندنې، د سرچینو د کنټرول پر سر جګړې او د اورپکو لاسونو ته د ځینو سرچینو د لوېدو خطرونه زیات شوي دي. دا او ورسره په افغانستان کې د عوایدو د بدیلو سرچینو اړتیا ته په پام سره، د سکتور په یو شمېر برخو کې، د کانونو قانون اصلاح،

۳ د استخراجي صنعتونو د شفافیت پروگرام (۲۰۱۲). د EITI معیار ۲۰۱۲. اوسلو: د استخراجي صنعتونو د شفافیت پروگرام / <https://eiti.org/sites/default/files/documents/english-eiti-standard.pdf>.

۴ د پیسو نړیوال صندوق (۲۰۰۷). د سرچینو د عوایدو د شفافیت لارښود. واشنگټن، ډي سي: د پیسو نړیوال صندوق / <https://www.imf.org/external/np/ps/2007/eng/2007/pp1099v7.pdf>.

۵ د طبیعي سرچینو د حکومتولۍ اداره (۲۰۱۲). د طبیعي سرچینو د منشور د معیار چوکاټه نیویارک: د طبیعي سرچینو د حکومتولۍ اداره / <https://eiti.org/sites/default/files/documents/english-eiti-standard.pdf>.

۶ هارت ډله د EITI ریکنسیلیشن راپور. کابل: د EITI سکرټریت، ۲۰۱۷. ویب ۲۰۱۷م کال می ۸مه د افغانستان EITI پنځم ریکنسیلیشن راپور.

۷ د OECD د پراختیا پالیسۍ اسباب. استخراجي پالیسي چین کې فساد. <http://www.oecd.org/publications/en-corruption-in-the-extractive-value-chain>.

د کانونو او پیتروليم وزارت څار او د تړونونو د مدیریت ظرفیت پیاوړي کول، په تړونونو کې غوره شفافیت او دغه راز د عوایدو ټولولو، راپور ورکولو او پلټنې سیستم عصري کولو په ګډون، سمونونه اړین دي. د پالیسۍ د دغه لیکنې پام پر وروستي موضوع راغونډ دی.

د شته سیستم پایلې

د EI سکتور د ماليو ټولولو شته سیستم خورا کمزوری دی، چې عمده ستونزه به کې د اړوندو ادارو او ریاستونو تر منځ د همغږۍ نشتوالی او شته فساد دی.⁸ دا د حکومت او په ټولیز ډول ټولنې لپاره جدي پایلې لري. د کانونو او پیتروليم وزارت کې مهم فعالیتي ادارې سمون او د ظرفیت لوړولو ته اړتیا لري چې د ماليو ټولولو، راپور ورکولو او پلټنو کارونه پر مخ یوسي او د یوه ښه همغږي سیستم په توګه فعالیت وکړي. اوسمهال کمزوری ظرفیت او د فساد په تړاو اندېښنې له پامه نه شو غورځولی.

په وزارت کې د مالوماتو مدیریت سیستمونه لاسي یا دودیز دي چې د متقابلې پلټنې پیاوړي میکانیزمونه نه لري. له کبله یې سیستم د فساد او ناوړه ګټې اخیستنې پر وړاندې زیانمنېدونکی دی او د هر تړون په اړه کافي اندازه مالومات نه شي وړاندې کولای چې د کانونو پر فعالیتونو او د لازمو ماليو پر ټولولو د حکومت څار ډاډمن کړي.

د پلټنې ریاست

د پلټنې ریاست چې د ماليو او نورو عایداتو په تعینولو کې مهم رول لوبوي، د ظرفیت لوړوالي ته اړتیا لري. د کار ښې له کبله، ښايي دغه اداره د فساد پر وړاندې زیانمنونکی وي او داسې راپورونه شته چې د پلټنې په ټوله اداره کې له سره تر پایه په کلکه د فساد ښکارندويي کوي. د یوه دریم ګړي څار میکانیزم چې په خپلواکه ډول د استخراج او ماليو ټولولو وڅاري او تایید کړي، به هم وکولای شي په پلټنو کې د رونیوالي او حساب ورکونې بهیر بهتره کړي او د پیاوړو لوبغاړو پر ملاتړ ولاړو کړيو ته چې د کانونو سکتور شاوخوا کې پر زیاتېدو دي، د پیسو د لېږد مخه ونیسي. د شرکت چارواکي په کلک ډول د دغې کړۍ یا شبکې ساتنه کوي. د پلټنو کمزوری بهیر، چې پلټنې له شرکتونو سره د اړیکې لومړۍ مرحله ده، د مالوماتو تشه پیدا کوي او د ماليو د حقیقي بنسټ د جوړېدو مخه نیسي. په دغه سکتور کې د شخصي بډاینې تشویق یا هڅونه فساد ته لاره هوارولی شي، او په کې د کانونو تولیدات چې د حکومت شتمني ده، ښايي له حقیقي اندازه څخه کم راپور شي.

د کدستر ریاست

د کدستر د EI د ماليو په سیستم کې یو بل مهم ریاست دی چې د پلټنې ادارې د تولید مالوماتو پر اساس چې د پلټنې له ریاسته لاسته راځي مالیه ارزوي او ممکنه ده چې په وزارت کې د اداري کمزورتیا له کبله د فساد پر وړاندې زیانمنونکی وي. د مالوماتو یا کره مالوماتو نشتوالی د سیستم یوه تشه ده چې د کدستر په ریاست کې ترې اشخاص په اسانۍ سره ناوړه ګټه پورته کولای شي. دا فرصت چې وړاندې شوي معلومات، د بډو په بدل کې، پرته له تایید او ارزونې ومنل شي، ښايي شرکتونو ته فرصت ورکړي چې د محصولاتو کچه کمه راپور کړي او د پیسو له ورکړې تېښته وکړي. ځکه نو، په سیستم کې کدستر یو مهم عنصر دی چې له ماليو پرته عواید ټولوي او د ماليو د عوایدو اساس جوړوي. د مالوماتو د ساتلو په بهیر کې بهیري او ډیجیټلي سیستمونو په مرسته مدیریت او د وزارت له نورو واحدونو سره یې نښلول خورا مهم دي.

د ګمرک ریاست

د صادرېدونکو توکو په برخه کې، د ګمرک ریاست او د دغه ریاست ادارې د صادراتو د عوایدو ټولولو کې مهم رول لوبولی شي. خو، د مالیه او د کانونو او پیتروليم وزارتونو تر منځ د تړونونو د مدیریت د یوه پیاوړي او هر اړخیز سیستم د نشتوالي له کبله، د فساد شونتیا موجوده ده. داسې راپورونه شته چې د ګمرک ریاست چارواکو نورو ته دا فرصت ورکړي چې د صادرېدونکو توکو کچه کمه راپور کړي. د ګمرک ریاست داسې تمایل ښودلی چې په ګڼو پولو کې د کاني توکو د صادراتو کچه ټیټه راپور کړي.

د افغانستان د عوایدو ریاست

د افغانستان د عوایدو ریاست (ARD) چې عواید او د ګټو مالیه محاسبه کوي، ډېر کله د کانونو او پیتروليم وزارت د تولید پر معلوماتو او شرکت د عملیاتو او ورځنځو پر معلوماتو تکیه کوي. ډېر کله دا خبره جوتنه شوې چې شرکتونه فعالیت او عملیات لري، خو راپور ورکوي چې هېڅ فعالیت نه لري. ډېری هغه شرکتونه چې د مالیه په درغلی کې ښکېل دي د ARD له خوا نه پلټل کېږي. د پلټنې عملیاتو پر ځای یې ARD دغه کړنې له پامه غورځوي، او په ادعا شوي ډول د شرکتونو او چارواکو تر منځ د پیسو د غیر قانوني معاملو په بدل کې دا کار تر دې وروستيو خورا پراخ و. د کانونو عملیاتي کارونکي او اداري اوس هم کانونه استخراجوي او صادروي خو په رسمي ډول دوی هېڅ فعالیت نه لري. دا حکومت ته د ماليو او عایداتو د سترو تاوانونو لامل کېږي.

پایله

په افغانستان کې د ماليو ټولولو شته سیستم د کانونو له شرکتونو څخه د ماليو ټولولو لپاره اغېزناکه نه دی. له ماليو پرته د عایداتو سرچینې لکه محصول ډېر کله د ګټو د ماليو د محاسبې اساس جوړوي. دا چې د پلټنې او کدستر ریاست کې د اداري کمزورۍ او د کافي اندازه مالوماتو د نشتوالي له کبله د تولید د معلوماتو تشه موجوده ده، نو د حقیقي محصول د محاسبې او ټولولو کار پر یوې ننگونې بدل شوی دی. دا د افغانستان حکومت ته د ماليو د سترو تاوانونو لامل کېږي. د اغېزناکه څار او حساب ورکونې د میکانیزمونو د نشتوالي له کبله له سیستمه ناوړه ګټه اخیستل کېږي. دا په سیستم کې د فساد د زیاتېدو خطر رامنځته کوي چې د عوایدو ټولولو او د کانونو او پیتروليم وزارت کې د هر راز پام وړ سمونونو راوستلو پر وړاندې جدي ننگونې پیدا کولای شي.

8 د کانونو او پیتروليم وزارت له جګپوړي چارواکي سره د لیکوال مرکه، چارواکي د خپل نوم نه څرګندېدو غوښتنه وکړه.

سپارښتنې

۱. یو پیاوړی او هر اړخیز سیستم چې د حکومت مختلفې برخې سره وتړي او مالومات ثبت کړي.
 - أ. له راپورونو څخه د راپور ورکولو په لور، د EITI له اصلي مسیر سره یې نښلول لکه څرنگه چې د EITI سکرتریت او نړیوال بانک له لورې سپارښتنه شوې ده.
 - ب. د EITI قانون ته د غاړه ایښودنې او اطاعت ټولې اړتیاوې باید د اړوندو حکومتي ادارو په کاري پلانونو کې شاملې شي.
 - ج. د پیسو د ورکړې یو ډیجیټلې سیستم باید جوړ شي چې تر ممکنه حده د نغدو پیسو راکړه ورکړه کمه کړي او د فساد او ناوړه گټې اخیستنې فرصتونه کم کړي.
۲. د عمده وزارتونو او د هغوی د ریاستونو تر منځ د همغږۍ میکانیزم لکه گمرک، LTO او ARD، کدستر او پلټنو ادارې پیاوړې شي.
۳. تړونونه باید ډیجیټلې شي، گمرک، LTO، کدستر او د پلټنې ادارې ټول باید ورته لاسرسی ولري او ټول یوه خوله وي.
۴. د کانونو او پیټرولیوم وزارت باید له دغه سکتوره په واضح ډول له مالیو پرته د عایداتو اټکل وکړي او باید هره اوونۍ د تولید مالومات ټول کړي.
۵. مالي رژیم باید په واضح ډول د لگښتونو د پوره کولو فورمول، د پانگې لېږد او له مالیو څخه د معافیت مسلې ذکر کړي.
۶. ټول هغه شرکتونه چې د کانونو اړوندو تړونونو لپاره غوښتنلیک سپاري باید گټور ملکیت په ډاگه کړي چې سکتور په څرگند ډول له سیاسي اغېز او د گټو له ټکر څخه وساتل شي.

دغه پالیسي یادښت، په دې موخه ترتیب شوي چې د افغانستان د حکومتولۍ غونډې سره مرسته وکړي. د افغانستان د حکومتولۍ غونډه، د افغان او جرمن شریکانو لخوا رامنځته شوي ده چې په حکومتولۍ پورې اړوندو موضوعاتو او پالیسیو باندې، چې په لوړه کچه یې د افغانستان سره تړاو مشخص شوی دی، د خبرو او بحثونو لپاره یو پلاټفورم پرانیزي.

دا دوه کلن نوښت، څیړونکي او د حکومتولۍ تجربه لرونکي او تصمیم نیونکي خلک د بحث لپاره سره راټولوي چې د حکومتولۍ په داسې میکانیزمونو کار وکړي چې د دولت جوړونې لپاره لارښود وي او همدارنگه په افغانستان کې د حکومتولۍ په اړه عامه پوهاوي بهتره کړي.

په دې برخه کې، د افغانستان د څېړنې او ارزونې اداره، لکه یو کنسورسیوم او شریک پلې کونکی، د افغانستان د حکومتولۍ غونډې په مټ یو سلسله څېړنیزې مقالې خپرې کړي چې په افغانستان کې د حکومتولۍ په اړه موضوعات پکې څېړل شوي دي.

۱۷۰۸۲

د څېړنې کوډ

ایمیل پسرلی

ژباړه

د افغانستان د څېړنې او ارزونې ادارې (AREU) په اړه

د افغانستان د څېړنې او ارزونې اداره (AREU) په کابل کې د څېړنې یو خپلواک بنسټ دی. د AREU موخه دا ده چې د لوړ کیفیت اړوندو څېړنو او په فعاله توګه د دغو څېړنو د پایلو خپرولو، او د څېړنې او زده کړې د کلتور د ملاتړ له لارې پر پالیسیۍ او عمل خپل اغېز وساتي او په دې اړه پوهاوی لوړ کړي. د خپلې موخې لاسته راوړلو لپاره، AREU د پالیسیو جوړونکو، مدني ټولنې، څېړونکو او زده کونکو سره کار کوي چې دوی د AREU له څېړنو او کتابتونو کار واخلي او د څېړنې په برخه کې خپله وړتیا لوړه کړي، او AREU شننو، فکر کولو او بحثونو ته لاره هواره کړي.

د AREU بنسټ په ۲۰۰۲م کال کې په افغانستان کې د مرستندويه ټولنو له خوا کېښودل شو چې د مرستندويه ادارو، ملګرو ملتونو او نورو نړیوالو غیر حکومتي ادارو له استازو جوړ د مشرانو یو بورډ لري.